

Nieuwsbrief 16, september 2018

Nieuwsbrief Rijn, Vecht en Venen

In deze nieuwsbrief:

1. Van de voorzitter
2. Beheer inzien via MijnBoerennatuur
3. Weidevogels steeds meer in de watten gelegd
4. Beheer landschapselementen
5. Inloopdag voor overnemen percelen of machtiging RVO
6. Erfwaluwenproject 2018
7. Sken je sloot
8. Pakket bodemverbetering
9. Trots op (agrarisch) natuurbeheer
10. Jaarverslag 2017
11. Subsidieregeling Bodem en Water
12. Contact

1. Van de voorzitter

Beste leden van RVV

Allereerst wil ik u allen een gezond en gelukkig 2019 toewensen. 2018 ligt al weer achter ons en we kijken als Collectief RVV terug op een druk maar geslaagd jaar. Een jaar waarin we een aantal nieuwe projecten hebben kunnen starten en we ook nieuwe mensen hebben aangetrokken om het werk te verzetten. In deze nieuwsbrief kijken we daar nog een keer op terug.

Ik wil iedereen heel erg bedanken voor zijn/haar inzet: de boeren voor hun beheer, enthousiasme en medewerking en de medewerkers van RVV voor hun begeleiding en inzet. Zonder jullie allen zijn we als collectief nergens en met elkaar kunnen we het landschap nog mooier maken en de biodiversiteit en kwaliteit een positieve impuls geven.

Henk Jan Soede
Namens het bestuur van RVV

2. Beheer inzien via MijnBoerennatuur

Alle deelnemers aan ANLB hebben een inlogcode en wachtwoord ontvangen van Boerennatuur. Daarmee kunt u inloggen en uw actuele beheer inclusief wijzigingen inzien. Dat is handig om te weten, maar ook als uw zuivelonderneming er om vraagt. U kunt op een kaartje zien welk beheer u op welke percelen heeft afgesloten. Ook kunt u per perceel de nadere details inzien.

U kunt de website benaderen via het adres www.mijnboerennatuur.nl. De handleiding vindt op het ledendeel van onze website: <https://www.rijnvechtenvenen.nl/leden/>

3. Weidevogels steeds meer in de watten gelegd

Op 1 november jl. presenteerden we de resultaten van het weidevogelbeheer in 2018 aan onze leden. Op ruim 2500 hectare is door de veehouders keihard gewerkt om het de weidevogels naar de zin te maken. Zo zijn er op veel locaties vernattingsmaatregelen toegepast. Greppels werden met behulp van een pomp op zonne-energie het gehele voorjaar onder water gezet en meerdere sloten tot op de rand gevuld met water. Op deze plekken konden de weidevogels en hun kuikens –ondanks de droogte- genoeg voedsel vinden. Op een kwart van de weidevogelhectares werd veel later gemaaid. Hierdoor konden nesten uitkomen en kuikens rustig opgroeien.

Water is een onmisbare schakel in het weidevogelbeheer

(broed)paren en gezinnen Beheermonitoring 2017 2018				
Soort	(broed)paren		gezinnen	
	2017	2018	2017	2018
Kievit	225	331	81	159
Grutto	454	435	310	242
Tureluur	175	169	115	164
Scholekster	160	170	23	40
Slobeend	42	57	3	3
Krakeend	77	68	1	2
Kuifeend	54	51		
Zomertaling	5	5		
Veldleeuwerik	29	29		
Graspieper	11	5		
Gele kwikstaart	3	0		

Tellingen broedparen in april en gezinnen in mei in 2017 en 2018

Al deze inspanningen zorgden ervoor dat het aantal grutto's met ruim 500 paartjes stabiel bleef ten opzichte van 2017. Ook de tureluur en scholekster handhaafden zich goed. De kievit heeft het moeilijk, maar zeker op de plaatsen die (kunstmatig) vochtig werden gehouden in het voorjaar, wisten ze weer kuikens groot te krijgen.

In 2019 zetten RVV en haar leden deze inspanningen voort. Het aantal locaties met natte greppels en waar laat wordt gemaaid, wordt verder uitgebreid. De hoop en verwachting is dat de kuikens die nu opgroeiden in de polder terugkomen als volwassen vogel om te broeden. De investeringen in het leefgebied betalen zich dan over een aantal jaar uit in een toename van het aantal broedparen.

4. Beheer landschapselementen

De winter is de tijd om wilgen te knotten of hakhoutbosjes af te zetten.

Als u groot onderhoud heeft uitgevoerd (knotten, snoeien, afzetten), dan moet u dat melden op onze website: www.rijnvechtenvenen.nl, via de knop meldingen. Als u voor het eerst inlogt, dan vraagt het systeem een wachtwoord. Als u klikt op wachtwoord vergeten, dan krijgt u een wachtwoord toe gemaaid.

Het onderhoud dient plaats te vinden vòòr 15 maart. Snoeihout moet worden afgevoerd, of op rillen worden gelegd, tot 0,5 m hoog en die mogen de ondergroei niet belemmeren. Bosjes en singels mogen niet worden beweide. U dient het landschapselement tegen beschadiging door vee te beschermen met een draad of een raster.

Bemesting of bagger is ook niet toegestaan in het landschapselement. Lees de volledige tekst van de beheervoorschriften in ons [pakkettenboekje](#).

5. Inloopdag voor overnemen percelen of machtiging RVO

Wij lopen nogal eens tegen foutmeldingen aan in ons administratiesysteem. Op de percelen met een foutmelding ontvangen wij geen vergoeding. U kunt ons helpen zoveel mogelijk foutmeldingen te voorkomen. Het kan gaan om percelen, sloten of bomenrijen en bosjes die nog niet zijn overgenomen in mijn percelen van RVO, of doordat wij niet

gemachtigd zijn percelen in te zien bij RVO. Sommigen van u hebben moeite om dat voor elkaar te krijgen. Om u hiermee te helpen organiseren wij een inloopdag. Deze dag is op 21 januari in het Parochiecentrum, Mijzijde 131, Kanis. De mensen die het betreft krijgen van ons bericht.

6. Erfzwaluwen project 2018

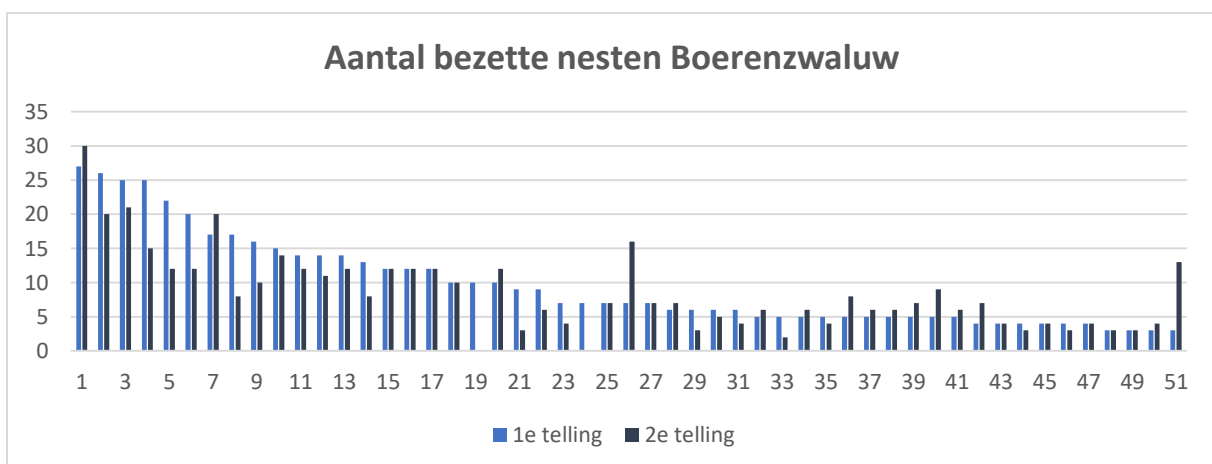
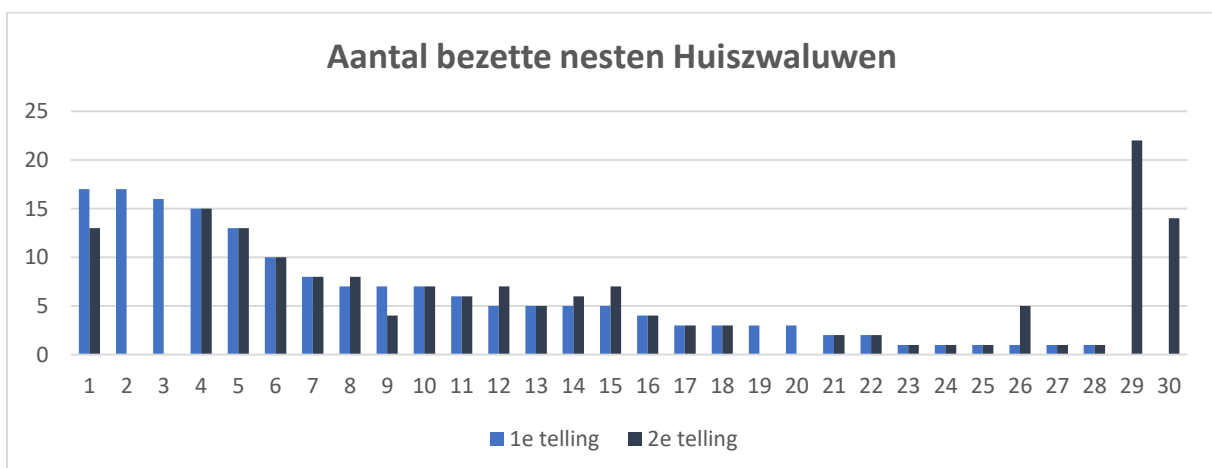
In 2018 is het project Boerenerfzwaluw gestart. Het gaat om boerenerfzwaluwen en huiszwaluwen. Het is een meerjarig project met onderstaande doelen:

1. Het aantal boeren- en huiszwaluwen in het werkgebied van RVV in kaart brengen.
2. Het stimuleren van deelnemers om onze boerenerfzwaluwen een goede plek te (blijven) bieden op hun bedrijf.
3. Het stimuleren van deelnemers om op het bedrijf concrete maatregelen te nemen die de zwaluwen ten goede komen.

90 enthousiaste deelnemers namen in 2018 deel aan dit project. Van elke soort zijn op twee momenten tellingen gedaan. In de grafieken ziet u de resultaten van de tellingen.

De Boerenzwaluw houdt van donker

Huiszwaluwen: 1e en 2e telling: 169 bezette nesten
Boerenzwaluw: 1e telling: 545 bezette nesten

2e telling: 537 bezette nesten

- Uit een enquête met enkele deelnemers bleek dat wanneer modderpoeltjes worden bijgehouden dit direct een toename van het aantal nesten betekende. Vooral in extreme droogte zoals afgelopen zomer is dit belangrijk.
- Voor de huiszwaluwen geldt dat een witte overstek meer bezette nesten betekent.
- Voor de boerenzwaluw is het van belang dat er ramen of deuren open zijn van schuren of dat er gaten/en kieren zijn (bijvoorbeeld in een deur), zodat ze ten alle tijden bij hun kroost kunnen komen.
- Kunstnesten kunnen bijdragen aan meer zwaluwen. Dit zal nooit direct het 1e jaar zijn, maar een maatregel die op lange termijn kan bijdragen aan meer zwaluwen.
- Lichtmetingen wijzen uit dat de Boerenzwaluw van relatief donkere ruimtes houden. Uit onderzoek is ook gebleken dat nesten in de melkput tot wel drie legsels kunnen komen, terwijl gemiddeld de boerenzwaluw 2 legsels heeft. Dit heeft zeer waarschijnlijk ook te maken dat het overdag donker is in een melkstal.

Heeft u ook interesse om in 2019 uw zomergasten te monitoren? U kunt zich dan opgeven via Carolien Kooiman. (carolien_kooiman@hotmail.com of kantoor@rijnvechtenvenen.nl)

7. (S)Ken je sloot' maakt effecten agrarisch waterbeheer duidelijk

Inzicht in de effecten van watermaatregelen op de waterkwaliteit en vegetatie in de sloot. En vergroting van het 'waterbewustzijn' van agrariërs die 'blauwe diensten' leveren. Dat zijn de belangrijkste doelen van het project '(S)Ken je sloot', dat een initiatief is van AGV en wordt gecoördineerd door Carolien Kooiman van RVV. We zijn in 2017 van start gegaan met tien veehouders. In 2018 waren het er al 19 en het is de bedoeling dat het er in 2019 40 worden in AGV-gebied.

Speciale meethark en app

Veehouders die meedoen aan '(S)Ken je sloot' krijgen een vergoeding voor hun inspanningen. Op ieder bedrijf worden van circa acht sloten gegevens verzameld, met behulp van een speciale meethark en een monitoringsapp. Per sloot zijn de hoeveelheid waterplanten en eventueel ook de soorten van belang. Daarnaast is AGV benieuwd naar de diepte en de breedte van de sloot en de helderheid en de geur van het water. De verzamelde gegevens kunnen met een speciale app worden doorgestuurd. Het is echt een klusje voor twee personen, en vaak ook voor twee generaties: meestal hanteert vader de hark en staat de jonge generatie er met de smartphone bij om de gegevens in te voeren en door te sturen.

Twee generaties Karsemeijer skennen hun

Winst

AGV wil de resultaten gebruiken om het agrarisch waterbeheer te optimaliseren. Belangrijke winst is ook de betrokkenheid van de boeren met hun water. De monitoring geeft inzicht in de effecten van ander beheer en daarmee ook het gevoel dat ze zelf iets kunnen doen aan verbetering van de waterkwaliteit van hun sloten. Bovendien zullen ecologisch gezonde sloten het imago van de boer vergroten.

HDSR blijft voorlopig de effecten van maatregelen meten met behulp van vrijwilligers die op een aantal bedrijven een reeks van jaren planteninventarisaties doen.

8. Pakket bodemverbetering

De aanvoer van organische stof heeft een grote invloed op de bodemkwaliteit. Organische mest, compost en gewasresten stimuleren de opbouw van bodemleven, o.a. meer bacteriën, schimmels en regenwormen. Bovendien zorgt dat ervoor dat het organisch stofgehalte van de grond toeneemt, wat weer zorgt voor een betere structuur, en het vasthouden van water en voedingsstoffen.

De verschillende organismen in de bodem hebben invloed op de groei van de gewassen. Ze zorgen dat de structuur van de bodem verbetert. De bodem wordt beter doorwortelbaar voor planten. De bodemorganismen breken bovendien plantenresten en andere organische stof af tot voedingsstoffen en organische stof voor het gewas. Daarnaast kunnen bodemorganismen het optreden van bodemziekten onderdrukken. Het bodemleven is indirect ook van invloed op andere dieren: veel weidevogels voeden zich met bodemorganismen. Weidevogels zijn daarom gebaat bij een gezonde bodem.

Ruige mest is goed voor bodemleven en watervasthoudend vermogen

Met ingang van 2019 is het mogelijk op kruidenrijk grasland of bouwland een nieuwe pakket af te sluiten voor bodemverbetering met ruige mest. Heeft u interesse, neem dan contact met ons op. Hieronder staan de beheervorschriften.

Pakket bodemverbetering kruidenrijk grasland met ruige stalmest

- Bemesting van het perceel is niet toegestaan, met uitzondering van ruige mest
- Bemesting met ruige mest is verplicht
- De ruige mest wordt één keer per jaar aangebracht tussen 1 juli en 1 september, in een hoeveelheid van 10-20 ton per ha.
- Er komen op het perceel min 4 [indicatorsoorten](#) voor.
- Het gras wordt jaarlijks minimaal een keer gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd;
- Uitsluitend selectieve pleksgewijze driftvrije chemische bestrijding is toegestaan (met rugspuit) van probleemonkruiden zoals akkerdistel, ridderzuring en jacobskruid.
- Melden toedien ruige mest binnen 14 dagen na uitrijden

Pakket Bodemverbetering bouwland met ruige stalmest

- Bemesting met ruige mest is verplicht
- Op de oppervlakte wordt ten minste 10 en maximaal 20 ton ruige mest per hectare uitgereden
- Tussen 1 juli en 1 september wordt de ruige stal mest uitgereden en direct ondergewerkt.
- Melden toedien ruige mest binnen 14 dagen na uitrijden

Pakket Bodemverbetering bouwland met gewasresten, incl. stro en groenbemesters

- Gewasresten (zoals bijvoorbeeld maaisel, stro), al dan niet opgebracht, zijn ondergewerkt binnen 2 weken na aanbrengen
- Gewasresten worden in één keer tussen 1 juli en 1 september opgebracht en binnen twee weken na aanbrengen ondergewerkt.
- Melden van uitgevoerd beheer mbt. onderwerken gewasresten, incl. stro & groenbemesters binnen 14 kalenderdagen na onderwerken

De vergoeding bedraagt voor grasland € 1490 per ha, voor bouwland met ruige mest € 495, en bouwland met onderwerken gewasresten € 375. Deze pakketten zijn alleen mogelijk in door het waterschap aangegeven gebieden.

Waterberging

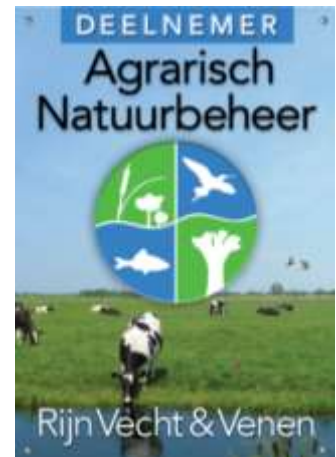
Daarnaast is er in beperkte gebieden de mogelijkheid een pakket waterberging af te sluiten.

Dat is bedoeld voor piekberging op momenten van hevige regelval. Hier staat een jaarvergoeding van € 1470 per ha tegenover. In dat geval mag het perceel niet worden bemest. Vraag ons naar de mogelijkheden.

9. Trots op (agrarisch) natuurbeheer

Het is belangrijk dat we aan de buitenwereld laten zien waar we mee bezig zijn. Vaak is agrarisch natuurbeheer niet direct zichtbaar voor de burger. Er gebeurt echter heel veel in het land, in de sloot en of het erf. Om een positieve uitstraling te bevorderen, heeft RVV een bordje laten ontwikkelen dat u op uw staldeur, of op een landhek kunt schroeven. U geeft daarmee aan dat u deelnemer bent van Agrarisch Natuurbeheer.

Heeft u nog niet zo'n bordje of wilt u er meer dan één? Vraag uw gebiedsregisseur ernaar.

10. Jaarverslag 2017

Hoewel het jaar 2018 net is afgelopen, hebben we recent het jaarverslag van 2017 gemaakt. We zijn trots op wat we in 2017 en ook in 2018 met elkaar hebben bereikt. We hebben een groeiend aantal deelnemers met een groeiend aantal hectares agrarisch natuurbeheer, particulier natuurbeheer en we voeren met verscheidene deelnemers diverse projecten uit. Ook de provincies, waterschappen en andere organisaties weten ons steeds beter te vinden als gebiedspartner en als contactpersoon naar de boeren.

Leest u het jaarverslag op onze [website](#). Een papieren versie is ook beschikbaar. Vraag RVV ernaar.

11. Subsidierегeling Bodem en Water

De subsidierегeling Bodem en Water was in 2018 een groot succes. In HDSR-gebied wordt de regeling vanaf half februari opnieuw opengesteld en in AGV loopt de regeling gewoon door.

U kunt subsidie krijgen voor maatregelen die een positief effect hebben op de waterkwaliteit en de bodem. Voorwaarde is dat minimaal twee agrariërs samen gebiedsgericht concrete, fysieke maatregelen nemen om de kwaliteit van het oppervlaktewater te verbeteren. De meest populaire maatregelen zijn de aanschaf van drinkbakken en veegmachines, maar de regeling biedt meer mogelijkheden. Kijk op de site van [HDSR](#) en [AGV](#) voor meer informatie.

U kunt advies krijgen van onze watermakelaar: Jan Oudshoorn (06-18897232). De watermakelaar denkt mee met uw initiatief en helpt u bij het opstellen van het agrarisch waterplan.

12. Contact

email: kantoor@rijnvechtenvenen.nl

Kijk voor contactpersonen en telefoonnummers op www.rijnvechtenvenen.nl.